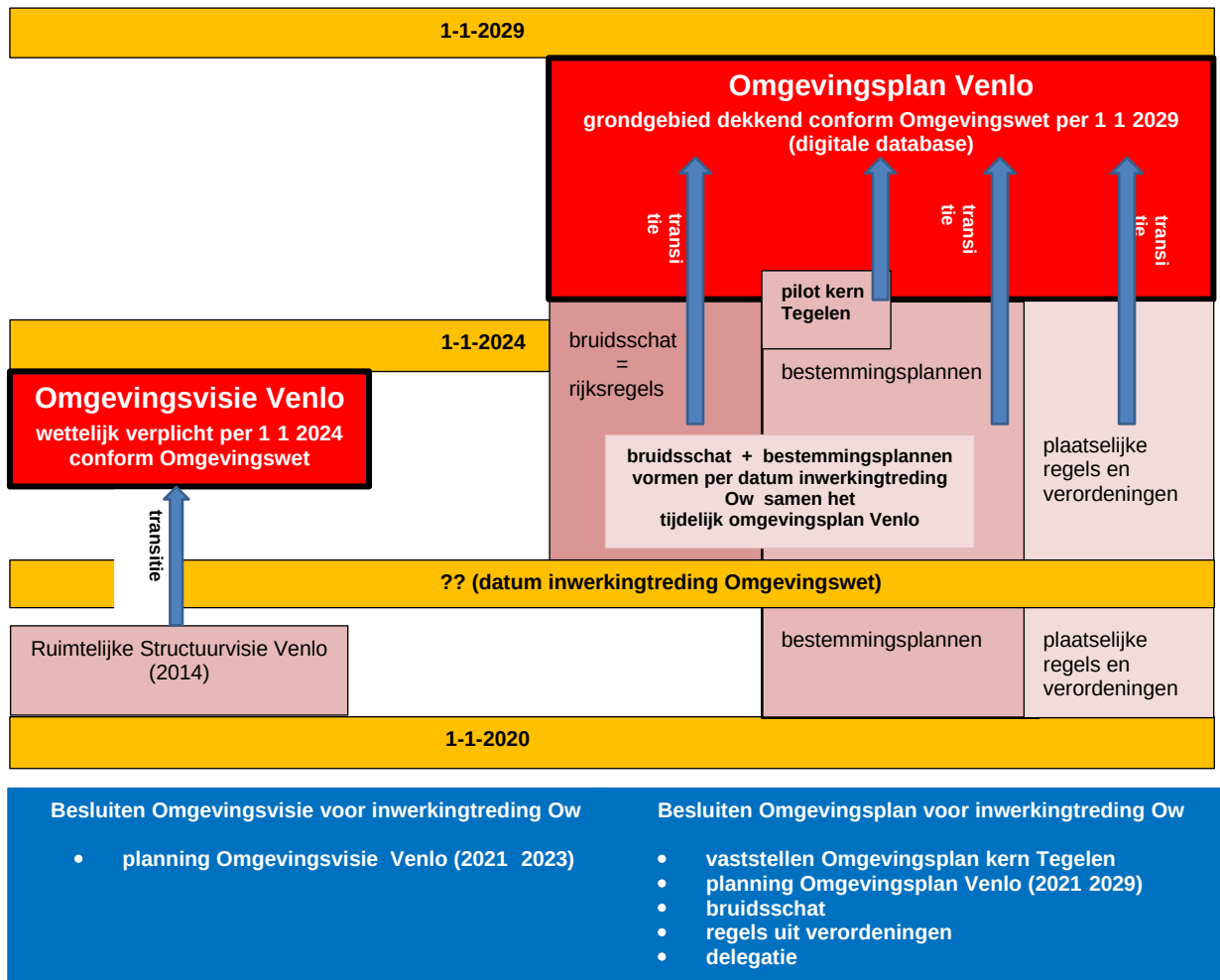

Toelichting besluitvorming in het kader van de Omgevingswet

In deze bijlage geven wij een korte toelichting op de verschillende bestuurlijke besluiten die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet (afgekort Ow) moeten worden genomen. Tevens gaat het projectteam aan de slag met het opstellen van de planning van een stappenplan voor de periode 2021-2029 dat in Q4 2020 met het bestuur zal worden gedeeld. De te nemen besluiten hangen allemaal samen met het goed laten functioneren van het nieuwe wettelijke instrumentarium (de Omgevingsvisie, het (Omgevings-)programma, het Omgevingsplan en de Omgevingsvergunning). Tot slot zal worden ingegaan op het thema participatie. De besluiten zullen zoveel als mogelijk gebundeld worden aangeboden en waar nodig verwerkt binnen de P&C-cyclus.

Vanwege de complexiteit is een tweetal infographics opgenomen om de onderlinge samenhang in de tijd in beeld te brengen. Namelijk de samenhang in besluitvorming tussen Omgevingsvisie en Omgevingsplan (fig. 1) en de besluitvorming in relatie tot de Omgevingsvergunning (fig. 2).

Figuur 1. Samenhang besluitvorming Omgevingsvisie en Omgevingsplan

1. Omgevingsvisie

Planning omgevingsvisie Venlo (college)

De gemeente Venlo beschikt over de Ruimtelijke Structuurvisie Venlo die door de raad vastgesteld is in 2014. Deze is destijds op een participatieve wijze met de omgeving opgesteld. Per datum inwerkingtreding Ow zal de Ruimtelijke Structuurvisie tijdelijk functioneren als Omgevingsvisie. De structuurvisie voldoet niet aan alle vereisten van de Ow. Ook ontbreken ten dele de nieuwe thema's veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. De nieuwste inzichten en veranderingen in de maatschappij, de markt en onze leefomgeving kunnen worden meegenomen. Iedere gemeente is wettelijk verplicht om voor 1-1-2024 te beschikken over een door de raad vastgestelde Omgevingsvisie. In Q4 2020 ligt een planning voor de jaren 2021-2023 ter vaststelling voor.

2. Omgevingsplan

Vaststellen Omgevingsplan kern Tegelen (raad)

De gemeente Venlo heeft in het kader van de Crisis- en Herstelwet als pilotgebied kern Tegelen genomen om daarvoor alvast een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen. Deze praktijkproef helpt om inzicht te krijgen in de inhoud en de omvang van de bijbehorende werkzaamheden. Vaststelling door de raad is voorzien in eind 2020/begin 2021. In 2020 wordt ook al gewerkt om deze systematiek toe te passen voor alle woon- en centrumgebieden van Venlo.

Planning Omgevingsplan Venlo (college)

Bij inwerkingtreding van de Ow beschikt Venlo van rechtswege over een tijdelijk Omgevingsplan, bestaande uit alle huidige bestemmingsplannen, het bestemmingsplan Kern Tegelen met verbrede reikwijdte en de bruidsschat. Het tijdelijk Omgevingsplan zal na inwerkingtreding Ow worden omgebouwd tot een definitief gebiedsdekkend Omgevingsplan dat volledig aan de eisen van de Ow voldoet. Deze transitie dient op 1 januari 2029 voltooid te zijn. In het 2^e kwartaal 2020 wordt over deze transitie een notitie met het college gedeeld.

Bruidsschat (raad)

Zo'n 600 Rijksregels worden bij in werking treden van de Ow overgedragen aan gemeenten. Gemeenten kunnen vervolgens na inwerkingtreding van de Ow zelf bepalen wat ze met deze regels willen doen. De bruidsschat wordt dit jaar bestudeerd en beoordeeld op het effect voor de gemeente Venlo. Daarbij wordt kritisch gekeken of elke regel wordt overgenomen, aangepast of geschrapt. De regels van de bruidsschat worden vanaf datum inwerkingtreding Ow - geleidelijk - juridisch geïntegreerd in het Omgevingsplan Venlo.

Regels uit verordeningen (raad)

Na een uitgebreide inventarisatie in 2019 is inzicht verkregen welke regels over de fysieke leefomgeving uit onze verordeningen kunnen worden opgenomen in het Omgevingsplan. In de pilot Omgevingsplan Kern Tegelen is hiermee aan de slag gegaan. Na de verdere uitrol van een gebied dekkend Omgevingsplan Venlo zal een deel van de huidige verordeningen vervallen dan wel deels ontdaan zijn van de in het Omgevingsplan opgenomen regels over de fysieke leefomgeving. Voor het restant van de verordeningen zal nog naar een adequate oplossing worden gezocht.

Delegatie (raad)

De raad is er voor de kaders en niet voor de details en de verdere uitvoering van het Omgevingsplan. Onderdelen van het Omgevingsplan kunnen door de raad aan het college worden gedelegeerd. Bij de vaststelling van het Omgevingsplan kern Tegelen zal daartoe een voorstel ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

3. (Omgevings-)programma

Besluit over uitgangspunten en aanpak kerninstrument Programma's (college)

Het begrip "programma" kan spraakverwarring oproepen. Vandaar dat wij in deze context liever spreken over (Omgevings-)programma. Het is daarom belangrijk te weten wat de basiselementen van het instrument (Omgevings-)programma zijn. Het instrument Programma is, evenals de Omgevingsvisie, een beleidsdocument. Het Programma is een flexibel instrument dat de gemeente kan toepassen om de ambities en opgaven die zijn opgenomen in de Omgevingsvisie nader uit te werken in beleid voor de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming of het behoud van de fysieke leefomgeving. Vergelijkbaar met onze huidige thematische en gebiedsprogramma's. Ambtelijk zal nog een onderzoek plaats vinden naar hoe het kerninstrument Programma zich verhoudt tot onze huidige manier van werken. Naar verwachting zal dit na inwerkingtreding van de Ow aan de orde zijn. Een (Omgevings-)programma wordt door het college vastgesteld.

4. Omgevingsvergunning

Figuur 2. Besluitvorming in relatie tot Omgevingsvergunning

Aanpassen legesverordening (raad)

Gemeenten moeten hun legesmodel inclusief legesverordening aanpassen op de situatie na inwerkingtreding Ow. De aanpassingen bestaan uit:

- a. Wettelijke wijzigingen per datum inwerkingtreding Ow en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Bijvoorbeeld splitsing technische en ruimtelijke toets en de mogelijkheid van leges op milieuvergunningen, deels vervallen van technische toets op kleine bouwwerken en gevolgklasse 1 alsmede wijzigingen in de verwachte kostenstructuur.
- b. Lokale inrichtingskeuzes ten aanzien van vergunningplichtige, en dus legesplichtige activiteiten (verschuiven van vergunningplicht naar lichtere vormen zoals b.v. melding of vergunningvrij) zullen pas na inwerkingtreding van de Ow worden overwogen. Dit is zowel in lijn met het beleid van de G40/G4 als het door u eerder vastgestelde uitgangspunt dat Venlo in het kader van het Omgevingsplan kern Tegelen beleidsneutraal over gaat.

De voorgestelde nieuwe legesverordening wordt conform regulier proces en planning ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Samenwerkingsafspraken met ketenpartners (college)

In het kader van de omgevingsvergunningprocedure kan aan de orde zijn dat een of meerdere ketenpartner(s), zoals Waterschap, Veiligheidsregio, GGD een (verplicht) advies dient uit te brengen. Over hun adviesrol, behandelingstermijn en eventueel aan de initiatiefnemer door te berekenen kosten worden nadere afspraken gemaakt. Deze zal aan het college ter vaststelling worden voorgelegd.

Bindend adviesrecht raad voor buitenplanse activiteiten (raad)

Het gaat hier om "buitenplanse omgevingsvergunningen voor een Omgevingsplan activiteit". Die kennen we nu ook. Het zijn vergunningen waarmee het college kan afwijken van een bestemmingsplan waarvoor de bevoegdheid niet in dat plan zelf staat, maar in de wet. Een belangrijke bevoegdheid dus. Nu is de raad hierbij betrokken via de verklaring van geen bedenkingen. In de toekomst kan de raad gevallen aanwijzen waarbij advies van de raad nodig is. Dat is bindend: het college mag hiervan niet "gemotiveerd afwijken" wat bij een gewoon advies wel kan. Praktisch gezien is dit dus een instemmingsrecht. De raad kan via het bindend advies invloed hebben op ontwikkelingen die afwijken van het Omgevingsplan. Straks gaat de raad er niet over, tenzij de ontwikkeling een geval is, dat is aangewezen voor (bindend) advies. Dat is een krachtig instrument, maar dan moet de raad wel die actie ondernemen. Anders gaat zij hier dadelijk niet meer over.

De raad zal dus moeten bepalen waarover ze in de toekomst gebruik wil maken van dit adviesrecht en dat voor 2021 i.c. inwerkingtreding van de Ow vastleggen. Belangrijk hierin is om het werkbaar te houden. De raad is er niet voor de details en de uitvoering. Het gaat dus vooral om te bepalen wat de kenmerken zijn van de buitenplanse initiatieven waarbij de raad gebruik wil maken van haar adviesrecht.

Naar verwachting zullen de huidige categorieën waarvoor nu geen Verklaring van geen bedenkingen van de raad nodig zijn, de basis vormen voor een vertaling naar het adviesrecht.

Instellen adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (raad)

Voor inwerkingtreding van de Ow dient een (gemeentelijke) adviescommissie te worden ingesteld die in ieder geval tot taak heeft om te adviseren over de aanvragen van een Omgevingsvergunning voor een rijksmonument. Anders dan nu, is onder de Ow een welstandscommissie (of een commissie ruimtelijke kwaliteit) alleen nog verplicht voor het toetsen van de aanvraag voor een Omgevingsvergunning voor een rijksmonument.

Daarnaast kunnen ook andere adviesrollen bij de commissie belegd worden. De gemeente moet zich beraden op de gewenste invulling van deze commissie en zorg dragen voor de inrichting. De eerste verkennende gesprekken hierover zijn gestart. De verwachting is om in lijn met de huidige situatie de commissie een bredere adviesrol te geven dan de toetsing op aanvragen voor rijksmonumenten. Besluitvorming hierover vindt op basis van een voorstel door de raad plaats.

Activiteiten na 2021 vergunningvrij, vergunning-, informatie- of meldingsplichtig

Het huidige gemeentelijk regelkader samen met de Bruidsschat (Rijksregels die van het Rijk naar de gemeenten worden overgeheveld) worden van rechtswege opgenomen in het tijdelijke Omgevingsplan per datum inwerkingtreding Ow. Dit is overeenkomstig met de door u als uitgangspunt mee gegeven beleidsneutrale overgang van de huidige bestemmingsplannen naar het toekomstig Omgevingsplan.

Na inwerkingtreding van de Ow en de verdere gebied dekkende uitrol van het Omgevingsplan kern Tegelen zullen nadere keuzes gemaakt kunnen worden over minder regels, bandbreedte, lokaal maatwerk etc., waardoor bepaalde activiteiten niet langer vergunningplichtig blijven of opschuiven van vergunningplicht naar bijvoorbeeld meldingsplicht. Dergelijke keuzes liggen bij de raad ter vaststelling voor in de transitieperiode 2021-2029. Dat is ook in lijn met de aanpak van de G40/G4 gemeenten en de VNG.

5. Participatie

Participatiebeleid (raad)

Op 11 februari 2020 is het Invoeringsbesluit Omgevingswet door de Eerste Kamer aangenomen. Hierin is opgenomen dat gemeenten, provincies en waterschappen de plicht hebben om een participatiebeleid vast te stellen. De minister zal samen met de VNG de doelstellingen en randvoorwaarden voor participatie de komende maanden uitwerken en medio 2020 publiceren. Een voorstel ter besluitvorming zal te zijner tijd bij de raad voorliggen.

Buitenplanse activiteiten en participatie (raad)

Participatie bij initiatieven is alleen wettelijk verplicht als het een buitenplanse Omgevingsplan activiteit betreft en de raad heeft besloten dat bij dit type activiteit de participatieverplichting geldt. Er is geen verplichting om een dergelijk raadsbesluit te nemen, maar het draagt wel bij aan helderheid voor initiatiefnemers. Het nemen van het besluit kan vanaf datum inwerkingtreding Ow. Voorbereiden van het besluit kan al daarvoor. Dit onderwerp vraagt om een zorgvuldige bestuurlijke afweging. Wij zullen hiertoe ambtelijke voorstellen doen.